

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 87.

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošti hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-53.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, sreda 4. avgusta 1937

Cena posamezni številki din 150

Na pravo mero

Več ko razumljivo je, da se tam, kjer zagospodari birokratizem, prej ali slej vse razleže na urejeno kopto. Z birokratičnim urejevanjem življenja gre po navadi celo tista javnost, ki se mu v začetku upira, in zato ni čudno, da zajde vse družbeno delovanje z njim tako daleč, da se spremeni in prikrpoji birokraciji končno še vse mišljenje in pojmovanje ljudstva. Ena najbolj znanih po takšni zaslugi je bila na primer vsemogočna predvojna birokracija nekaterih večjih držav. Koder se je ta ugnježila in zavladovala, sta se počutila udobno le še fevdalna in častniška aristokracija, katerima se je birokrat vedno znal spoštljivo klanjati do pasu, medtem ko je postajal srednji stan z vsem kmečkim in delavskim ljudstvom vred tako imenovano ljudstvo, ki ni moglo do svojih pravic.

A nikjer ni napravil birokratizem doslej več škode kot v gospodarstvu. To lahko opazimo posebno mi, ki smo pravkar splavali iz neblage dobe gospodarske zapore ali avtarkije v novo dobo avtarkije, o kateri se sicer govori, da je nova prosperiteta. Gospodarstvo večine držav, ki jih je najbolj pritisnila svetovna gospodarska kriza, je namreč silno trpelo zaradi avtarkije — ne samo zaradi nje, temveč še bolj zaradi birokratizacije, uvedene hkrati z avtarkijo. Birokracija seveda ni sama kriva, da je postalo v dobi avtarkije vse življenje odvisno od nje. Na to ni bila niti pripravljena, ker se o birokraciji sme reči, da navadno za nobeno večjo nalogo ni pripravljena. Ne — in ravno to je bistvo vse, tudi najboljše birokracije — birokracija se znajde v pozitivnem smislu šele takrat, ko je nevarnost in potreba že mimo in ko so vsi naknadni ukrepi že bolj škodljivi kakor koristni.

Pri nas smo bili deležni v zadnjih letih vseh teh skušenj z birokratizmom, kolikor se je razvil in uveljavil po zanj ugodnih razmerah, fondih itd. Bil bi pa že skrajni čas, da se napravi njegova petletna bilanca v vseh ozirih. In ravno za izdelavo take bilance je ostalo, kakor vse kaže, pri nas že premalo smisla. Zgodilo se je tisto, kar smo zgoraj omenili: spremenilo se je pod pritiskom dolgotrajnih tesnih razmer že tudi mišljenje, celo vsakdanje ljudsko mišljenje in pojmovanje, tako da zdaj naš človek večinoma ne misli več samostojnosti, da ni v njem več samostojnosti in iniative, marveč da zdaj že sam leze v vsak predpisani kalup, iz katerega pričakuje potem javne rešitve. O tem naj bi nekoliko premišljevali ljudje, ki v letih tako imenovanega zboljšanja odločajo in bodo odločali o nadaljnjem usodi vsega našega, državnega in zasebnega gospodarstva.

Iz najnovejšega časa imamo že kopico primerov tega zapletenega splošnega stanja. Z eno besedo bi se to stanje najbolje označilo kot stagnacija vsega zasebnega gospodarstva.

Predvsem naj nam bo dovoljeno opozoriti na neoprostljivo napako, da gredo čisto celo odločujoči krogi mirno mimo tako velikega vprašanja, kakor je razmerje domačega in tujega kapitala. Pri nas je že čez mero mnogo smisla za to, da ima tuji velekapital interes na našem naravnem bogastvu, prav malo smisla pa je še za to, kolikšen in

teres ima domač človek, trgovec, kmet ali obrtnik — ne samo na večjih naravnih zakladih, temveč splošno — na gospodarski povzdigi in celotnem razvoju občine, domačega okraja in vse države. To je eden izmed grehov iz vseh zadnjih let, ki se nam utegne bridko maščevati in se nam bo dolgo maščeval. Ni pa dvoma, da tudi za tem tiči uganka skritega denarja.

Drugi primer, ki bi ga lahko v tej zvezi še vsaj na kratko navedli, je vprašanje državne in zasebne kreditne organizacije ali skratka vprašanje vsega denarništva. Ne enkrat smo že o tem razpravljali v našem listu. Bilo je že v začetku velike bančne krize jasno razvidno, da naloge, ki jih bolj ali manj pravilno in redno opravljajo domači in zanesljivi denarni zavodi, ne bodo mogli opravljati kolosi državnih in poldržavnih denarnih podjetij, katerim gre kvečjemu naloga regulatorja in rezerve. Po polomu denarništva, iz katerega niti najboljšim zavodom in hranilni-

cam nismo znali pomagati, se je pokazalo, da gospodarstvo nima pričakovati od centraliziranih denarnih sredstev nikake prave pomoči niti v daljnem doglednem času. Nasprotno pa leže velike denarne rezerve brezplodno v državnih bankah in šele iščejo prostora za investiranje. To je dokaz, da brez zasebnega in hranilnega denarništva ne gre in da mora finančna politika kreniti čimprej drugo pot, kajti sicer si skorajšnjega splošnega in trajnega zboljšanja ne bomo mogli obetati.

Enako razločno se odkriva ista resnica o slabih posledicah birokratizacije tudi v poglavju o javnih delih. Tu sta postala posplošene vse miselnosti in njena odvisnost od centralne iniciative že kar usodna. Zdi se nam, da je doba brezposelnosti in zastoja v industriji, obrtu in trgovini že minila, toda vsak dan zavedamo na nasprotne dokaze. Od vseh strani nas vprašujejo, kaj bo s to, s to stvarjo in še s sto drugimi deli,

načrti in zahtevami, ki se jim je že splošno priznavala nujnost. Priznati moramo, da ne vemo. Bo že. Od nekdaj bo prišlo, kar bo prišlo. In v tem je zaenkrat vsega konec, to pa je tudi najhujša in najslabša posledica vseobče birokratizacije, da je naš človek nehal po svoje delati in že celo misliti ter da pričakuje vsega od zgoraj, čeprav je vsem razumljivo in vidno, da s polmilijardami v vsaki sezoni in za vso državo ne morejo zrasti javna dela, iz katerih bi si vse pokrajine in vse prebivalstvo mogli nabrati čudežev. Pozablja se, da so to večinoma tista dela, ki jih tudi v normalnih časih mora opraviti država sama, iz svojega. Prav to čudno pojmovanje javnih, državnih del pa je sokrivo zastoja v vsem ostalem gospodarstvu. Proti tem napakam se moramo odločno braniti od spodaj in od zgoraj. Treba je sprostiti svobodno gospodarstvo, svobodno denarništvo in svobodno iniciativo!

tujski promet, Avtomobilskega kluba, Touring-kluba, SPD in predstavnike tiska, tako da predstavlja odbor odslej na najširši bazi zasnovano reprezentanco vse javnosti.

Sejo je vodil predsednik odbora, mestni svetnik univ. prof. inž. Hrovat, ki je poudarjal, da je pri reševanju tako vseobčnega problema, kakor je zadeva železniškega vprašanja v Ljubljani, pač nujno sodelovanje vseh ustanov. Naravno bi bilo, da bi država sama uredila stvar, a razmere nas sili, da ustanovljamo akcijski odbor, ki naj bi v javnosti in posebej še pri prirediteljih instancah pobudil resno zanimanje. Akcijski odbor zamišlja svoje delo tako, da bi posebna deputacija odšla v Beograd, da informira pristojne ministre in druge odločujoče činitele o tehnični in finančni strani načrta, hkrati pa naj se osnujeta poseben tehnični in poseben propagandni odsek.

V deputacijo so bili izvoljeni poleg predsednika odbora še predsednik mestne občine dr. Adlešič, mestni svetnik dr. Korun, predsednik Zbornice za TOI Jelačić, tajnik Zveze industrij dr. Golia in zastopniki strokovnih organizacij.

Sledila je kratka debata, v kateri je prof. inž. Dimnik obrazložil tudi formalno stran celotnega vprašanja. Stvar bo šla najbrže tako, da bo generalna direkcija naročila ljubljanski, naj izdelata načrt, mestna občina in akcijski odbor pa naj bosta železniškim inženirjem v pomoč. Mestni svetnik konservator dr. Stelc je opozoril, da je rešitev ljubljanskega kolodvora za Ljubljano samo predvsem urbanistično, za železniško upravo pa predvsem tehnično vprašanje. Naloga akcijskega odbora in javnosti pa je, pomagati, da se oba interesa spravita do neke skladnosti.

Na koncu so bili v propagandni odsek izvoljeni: predsednik doktor Stelc, podpredsednik dr. Korun, inž. Kham, načelnik dr. Marn, direktor dr. Dular, zastopnik Združenja trgovcev Golob, Kristan, načelnik kulturnega oddelka doktor Mole, tovarnar Stane Vidmar, predsednik Društva za ceste direktor dr. Vrhunec, zastopnik Društva slovenskih likovnih umetnikov, zastopnik tiska in mestni tiskovni referent Vombergar, v tehnični odsek pa predsednik inž. Dimnik, podpredsednik inž. Mačkovec, zastopnik generalne direkcije in ljubljanskega železniškega ravnanstva, zastopnik banske uprave inž. Černivec, predsednik Združenja inženirjev inženir Bevc, predsednik Inženirske zbornice inž. Pirkmajer in za mestno občino svetnik prof. Dermastia ter inž. arh. Lenarčič in arh. Spintič.

Zborovnje balkanskih trgovinskih zbornic

Med 27. in 29. septembrom bodo zborovali v Bukarešti zastopniki trgovinskih zbornic iz vseh držav Balkanske Zveze. Bukareštanska trgovinska zbornica, ki je bila pooblaščenca izdelati program, je izdelala velik načrt, ki vsebuje naslednje točke: 1. Olajšanje carinskih manipulacij, 2. splošno olajšanje blagovnega prometa, 3. skupni gospodarski ukrepi proti drugim državam in 4. ustanovitev stalne organizacije za skupno delo balkanskih trgovinskih zbornic.

Širite »Trgovski list«!

Za ureditev železniških razmer v Sloveniji

Anketa o voznem redu in akcijski odbor

Včeraj dopoldne so na železniškem ravnanstvu zborovali zastopniki prometnih in tujskoprometnih ustanov o novem voznem redu za leto 1938/39. Anketo je vodil načelnik direkcije g. Hojs, udeležili pa so se še šef prometnega oddelka dr. Dekleva, svetnika Spindler in Petek, zastopnika banovine inspektor Sotler in dr. Ban, zastopnika Zbornice za TOI dr. Pretnar in Ivan Mohorič, ravnatelj Zveze za tujski promet dr. Žižek, zastopnik poštne direkcije g. Cerar, podpredsednik Združenja trgovcev Golob in zastopniki drugih organizacij in korporacij.

Pred prehodom na dnevni red je generalni tajnik Mohorič v imenu zbornice za TOI podal izčrpno izjavo, v kateri je opozoril predvsem na izredne zakasnitve, ki se že mesece in mesece pojavljajo na vseh glavnih progah. Predvsem je prizadel promet na progah Ljubljana—Zidani most—Zagreb in Ljubljana—Jesenice. Potniški vlaki na gorenjski progi imajo na kratki razdalji 65 km po eno uro in še več zakasnitve, prav tako vlaki proti Mariboru. Pod takimi okoliščinami sta vsak pravilni razpored časa in prometa problematična. Da bodo mogli vlaki v predpisanim času prevoziti določene proge — to je prvi pogoj obstoja in turizma. Gorenjska proga je preobremenjena. Nujno je, da se ta proga razširi in da se nekatera postajališča izgradijo v izogibališča ali postaje. To velja za Medno, Rateče—Gorenjo vas, Zabnice, Št. Jošt, Otoče in Zirovnico.

Tudi zgradnja drugega tira iz Zidanega mosta proti Zagrebu je neodložljiva, zlasti na onem odseku, kjer so priprave že izvršene in se montaža drugega tira takoj lahko prične. To je potrebno tudi zaradi priključitve šentjanske proge. Odlašanje teh del gre samo na škodo rednosti in točnosti prometa, pa tudi na škodo železniških dohodkov. Znatno del voznega parka je iztrošen in se na glavnih progah ne bi smel več uporabljati. Posebej je treba opozoriti na ne-

prožnost peres in osovja ter slabo pritrjenost tračnic. V drugih železniških direkcijah so že dolgo v prometu motorni vozovi, tudi na ozkotirnih progah; ljubljanska direkcija, katere struktura prometa je prirojena za uvedbo takšnih vozil, pa jih doslej še ni dobila. Trajanje vožnje s potniškimi vlaki je po sedanjem voznem redu mnogo predolgo. Na gorenjski progi vozijo vlaki na razdaljo 65 km nad dve uri, celo do 2 uri 17 minut. Tako znaša koristna brzina potniških vlakov dobrih 30 km, kar nikakor ne ustreza potrebam časa niti sedanji tehniki, še manj pa razvoju turističnega prometa. Vožnja na gorenjski progi bi lahko z vsemi postanki vred znašala samo 75 minut.

Na Jesenicah stoji večerni vlak, ki pride iz Planice, od 17.50 do 18.45, opoldne po 20, zjutraj po 15 minut. V smeri Ljubljana—Trst stoji vlak, ki odhaja ob 10 iz Ljubljane, na obeh mejah skupno 58 minut. Vlak vozi tudi mednarodne direktne vagona. Prav tako stoji vlak št. 1727 v Postojni nič manj ko 110 minut. Postanek brzovlaka v Celju, ki ima široko zaledje zdravilišče in letovišče, je prekratek. Ljubljanski trgovci žele, naj bi se vlak št. 9215 preložil z odhodom iz Ljubljane na 12.30, obenem pa naj bi se vlak št. 9223, ki vozi ob 13.38, premestil tako, da bi bila vzpostavljena zveza od Ljubljane do Karlovca. Prav tako priporoča zbornica, naj bi železniška uprava ugodno rešila tudi vse predloge interesentov iz Maribora in Ptuja, Kočevja, z ljutomerske proge, iz Kranja, Tržiča in

Bele Krajine. Bela Krajina prosi za večerno zvezo, da se vsaj v letni sezoni podaljša večerni dolajec do Karlovca. Vlak št. 9211 iz Novega mesta do Karlovca in št. 311 iz Karlovca do Zagreba naj se preloži tako, da bosta imela zvezo med seboj. S tem bi dobili kraji od Novega mesta do Karlovca ugodno zvezo z Zagrebom, ki so jo že pred leti imeli. Na progi Zagreb—Semič naj se v polletnem času uvede izletniški vlak, ki bi odhajal iz Zagreba okrog 5. ure, iz Semiča pa bi se vračal okrog 18. Glede na mednarodni brzi promet je treba skrajšati postanke brzovlakov št. 2 in 3 na Jesenicah.

Konkretno predloge so stavili še predsednik SPD dr. Pretnar, zastopnik banske uprave Sotler, zastopnik Maribora Weiss, predstavniki železniške direkcije pa so dali pojasnila in zagotavljali vso podporo, da se upravičenim zahtevam ugotovi. Na koncu je direktor dr. Žižek opozoril še na nekatere nujne potrebe. Ljubljanska direkcija je bila, kar se tiče točnosti voznega reda, včasih za vzor vsem drugim, a na žalost že zdavnaj ni več.

Malo pred 14. uro je načelnik Hojs zaključil anketo. Danes pa bo v Zagrebu pri direkciji državnih železnic za tamkajšnjo direkcijo območje slična anketa, ki se je udeležijo tudi zastopniki slovenskih gospodarskih in tujskoprometnih ustanov.

Dne 18. avgusta bo pri generalni direkciji v Beogradu končna seja o teh važnih prometnih vprašanjih.

Prva seja akcijskega odbora za rešitev ljublj. kol. vprašanja

V mestni dvorani je bila včeraj dopoldne prva seja akcijskega odbora za rešitev ljubljanskega kolodvorskega vprašanja. Širši odbor je pritegnil k sodelovanju še zastopnike banske uprave, divizijske komande, vojaške delegacije pri železniški direkciji, generalne direkcije državnih železnic v Beo-

gradu, ljubljanske direkcije, direkcije pošte in telegrafa, tehnične fakultete univerze, Zbornice za TOI, Delavske, Inženirske in Državniške zbornice, Združenja inženirjev in arhitektov, Kluba arhitektov, Združenja graditeljev, Zveze industrijcev, Gremija trgovcev, Društva za ceste, Zveze za

Vsem Slovincem svobodne domovine!

Naš hvaležni narod odkrije svojemu pesniku in preroku Simonu Gregorčiču spomenik na predvečer rojstnega dne Njegovega Veličanstva kralja Petra II. 5. septembra 1937 ob 11. uri v Ljubljani na Napoleonovem trgu pred novo palačo vsučilišne knjižnice.

S slavnostno akademijo se poklonimo 4. septembra zvečer najvrednejšemu klicarju domovinske ljubezni z bregov bistre Soče in njegovi preroški pesmi. Dne 5. septembra bo ob 11. dopoldne slovesno odkritje po načrtih naših umetnikov arh. prof. Plečnika in kiparja Zdenka Kalina. Po odkritju bo narodna veselica na telovadišču na Taboru in v notranjih prostorih ob 15. uri popoldne.

Letošnja proslava rojstnega dne Njegovega Veličanstva kralja Petra II. bo posvečena prosvetnemu preporodu našega naroda ob Soči in Jadrani, kjer smo pred 55 leti sprejeli »Zlato knjigo« Gregorčičevih pesniških injekcij, s katerimi je veliki pesnik že takrat klical v življenje svobodno Jugoslavijo. Njegov poziv: »Brodarjem pomoči nesimo, naš čolnič pogube otmimo!« — je danes posebno značilen in zapoveduje vsemu našem narodu, da se udeleži slavnostnega odkritja z vsemi svojimi prosvetnimi društvi, z vsemi narodnimi nošami, z društvenimi prapori in pevskimi zbori.

Prosimo bratska društva, da nam javijo svoj prihod s številom udeležencev, narodnih noš, pevcev, prapora itd. Polovična vožnja iz vseh krajev Jugoslavije v Ljubljano je zagotovljena z odlokom ministrstva za promet št. 13.242 z dne 15. VI. 1937.

Uprava društva Soče.

Izredno zanimanje za Mariborski teden

Kljub neugodnemu vremenu je obisk VI. Mariborskega tedna nad pričakovanje zadovoljiv. Zlasti prvi dan so bile deležne zanimive razstave velikega obiska in laskavega priznanja. Že v soboto je prišlo iz Avstrije več avtobusov, ki so pripeljali na Mariborski teden na stotine obiskovalcev. Prav tako je bilo v nedeljo ves dan. Številni avtobusi, avtomobili in vlaki so pripeljali v Maribor nepričakovano mnogo tujcev, ki se niso ustrašili vremenskih neprilic in jim tudi ni bilo žal, da so si ogledali VI. Mariborski teden, ki po vseh izjavah presega vse dosedanje prireditve. V nedeljo je prišlo na Mariborski teden zlasti mnogo okolčanov, ki so si ogledali razstave, ki so bile za naše kmetovalce tudi zelo poučne. Zanimanje za Mariborski teden je ogromno, kar dokazujejo že doslej prodane vstopnice.

Trgovska razstava

Glede na dejstvo, da je letošnja trgovska razstava na VI. Mariborskem tednu tako velikega obsega in vzbujala vsestransko pozornost, si šteje uprava Mariborskega tedna v dolžnost, da vsaj v kratkih obrisih poda sliko te prezanimive razstave. Mariborskemu tednu in Trgovskemu združenju se je posrečilo zainteresirati vse mariborske tvrdke za sodelovanje na tej razstavi. Zato pa tudi nazorno prikazuje trgovino in trgovsko življenje Maribora in njegovega zaledja. Naj omenimo samo velikansko zanimanje naših kmetovalcev za kletarske in druge gospodarske potreščine, ki jih prikazuje trgovska razstava. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da je trgovska razstava deležna poleg obrtni in industrijske največ pozornosti obiskovalcev VI. Mariborskega tedna. Obiskovalci so celo organom Mariborskega tedna v pisarni na razstavi-

Davčna in finančna vprašanja

Iz okrožnice Zbornice za TOI

Pavšalizacija pridobnine za peke

Na konkretno vprašanje je zbornica pojasnila, da imajo pravico na pavšalizacijo samo oni obrtniki iz druge skupine št. 2.b, katere je smatrati za male obrtnike. Ako peki prodajajo strankam kvas, po davčnih pojmi niso več mali obrtniki, ampak spadajo med obrtnike, ki prodajajo, četudi le deloma, druge izdelane blago. Taki peki pa spadajo v skupino 1. in plačajo 10% pridobnine.

Zato bi morda ne bilo neumestno, ako bi peki izven Ljubljane in Maribora, v kolikor reflektirajo na pavšaliziranje pridobnine, prodajo kvasa, ki jim gotovo veliko izdatneje poviša davek nego znaša celoten dobiček pri tej prodaji, po možnosti opustili.

Pavšalna vozninska taksa

Zbornica je najprvo predlagala, da se izvajanje novega pravilnika o pavšalni vozninski taksi, ki je bil objavljen šele v »Službenem listu« dne 21. maja 1937, torej samo 10 dni pred uveljavljenjem, odgodi vsaj do konca tekočega leta. Svoj predlog je utemeljevala s tem, da je pravilnik tako kompliciran, da ga morajo interesi predhodno temeljito proučiti, vrhu tega pa še sedaj ni na razpolago tiskovin za njegovo izvajanje, zbog česar so organi finančne kontrole opustili poslovanje za odmero pavšala za leto 1936. in 1937. po čl. 44 pravilnika. Ministrstvo za finance je na to pojasnilo, da roka za izvajanje pravilnika nikakor ne more podaljšati.

Razen tega je zbornica s posebno vlogo naprosila ministrstvo, da vozninsko takso za lokalni promet sploh ukine. Če je pogoj za vozninsko takso ta, da se pobira le v primeru, da je prevoz celoma ali deloma konkurenčen državnim železnici, lokalni mestni promet gotovo ne spada pod vozninsko takso. Nadalje je zbornica ponovno predlagala, da se blagovni prevoz lastnega trgovinsko-industrijskega blaga odjemalcem ali v skladišča in podobno oprosti vsake takse. Gotovo je, da manjka predpogoj čl. 1 pravilnika pri prevozu blaga v skladišča, ker se pri tem prevozu nikakor ne more predpostavljati, da se pri njem doseže kak dohodek ali korist. Manjka pa ta predpogoj tudi pri prevozu blaga odjemalcem, ker se blago, ki se prevaža odjemalcem prav nič dražje ne zaračunava, kakor blago, katero odjemalci sami na licu prodaje prevzamejo. Stroške prevoza prevzame podjetje na račun svojih splošnih režij, ne da bi jih odjemalcu kakor koli zaračunalo. Če se hoče taksa tudi za take prevoze pobirati, bi se smela pobirati samo v primeru, da se radi prevoza cena kaj poviša, oziroma kakor koli prevoz zaračuna.

Končno je zbornica prosila za pojasnilo tega pravilnika za številne primere iz prakse, ki niso do celja jasni. Tako je n. pr. po čl. 25 pravilnika za odmero pavšalne takse preračunan dohodek vsakega prevoznega sredstva na eno tono. Zaradi tega ni jasno, kako je postopati pri prevozu blaga, ki ne

šče izrazili priznanje, ki ga trgovska razstava v polni meri zasluži in za kar gre našim vrlim trgovskim tvrdkam posebna pohvala. Kakor že poudarjeno, je trgovska razstava namenjena v veliki meri tudi našemu podeželju, ki vidi na tej razstavi vse, kar potrebuje na polju in doma pri gospodarstvu. Posebno pozornost vzbujajo tudi predmeti, ki jih razstavljajo mariborska Mestna podjetja. Zato uprava Mariborskega tedna pravsem priporoča ogled trgovske razstave, zlasti pa ljudem iz okolice.

tehta polno tono n. pr. vzorci, pisalni stroji itd., ki se vozijo na vozilih, katerih nosilnost ne presega 250 do 500 kg.

Pobiranje skupnega davka pri uvozu

Združenja trgovcev na našem območju se pritožujejo radi poslovanja carinarnic pri pobiranju skupnega davka od poštnih paketov:

a) da carinarnice na ustreznih deklaracijah v smislu razpisa z dne 30./III. 1933 br. 8701/IV ne označujejo, kakaj so skupni davek pobrale od petkratne carine;

b) da se pri pošiljkah, ki vsebujejo raznim stopnjam skupnega davka zavezano blago, pobira skupni davek po najvišjem odstotku, ker je strankam radi carinjenja, nemogoče, da bi podale v § 4. odst. 3. zakona o skupnem davku predvideno detajliranje vrednosti blaga, katerega vsebuje pošiljka;

c) da se od strank zahteva, da hodijo dan na dan na carinsko pošto poizvedovati, ali je zanje kak paket dospel, da morejo tam dobljeno fakturo podpisati, jo overiti, priskrbeti kopijo, jo kolkovati itd.

Interesenti žele:

ad a) da se carinarnicam naloži, da se striktno drže navedenega razpisa;

ad b) da se da strankam prilika, da v zakonu predvideno detajliranje izvedejo, kolikor se carinarnice ne bi zadovoljile z detajliranjem, katerega vsebuje faktura,

ad c) da se poslovanje s fakturami v toliko izpremeni, da bi inozemske firme pošiljale originalne račune trgovcem, kakor so jih prej, nakar bi trgovci fakture doma overili, priskrbeli prepise itd. ter poslali na pošto. S tem bi se poslovanje, ki je sedaj jako komplicirano, bistveno olajšalo.

Zbornica je opozorila ministrstvo na te upravičene želje trgovstva na svojem področju in prosila, da jih ministrstvo v polnem obsegu upošteva.

Plačanje carine in prometnega davka na blago, uvoženo iz Nemčije

Zvedeli smo, da prodajajo nemški uvozniki svoje blago franko kraj dobave v naši državi. Plačajo našo carino, naš davek na poslovanje in vse prevozne stroške. V ta namen stavijo jugoslovanskemu uvozniku na razpolago potreben iznos dinarjev. Te dinarje kupujejo v Nemčiji po nizkem tečaju (1 RM = 1750 din) in jih stavijo našim uvoznikom na razpolago potom kliranga pri Narodni banki.

Na ta način Nemci izkoriščajo dejstvo, da so klirinške marke izdatno nižje, kot je njihova mednarodna borzna cena, na način, ki njihove konkurenčne pogoje izdatno izboljšuje. Saj si zniža nemški uvoznik na ta način carino, prometni davek in prevoz za okroglo 30%, to je za okroglo 1/3, kar more že odločilno vplivati na konkurenčnost nemškega blaga.

Zbornica je radi tega predlagala, da se ukine dobivanje mark v klirangu za navedene namene.

Tolmačenje pojma »dve konjski sili«

Z razpisom ministrstva financ z dne 1. aprila 1937 št. 22427/III so bile priznane gotove ugodnosti tudi onim malim obrtnikom, ki glede na naravo svojega posla porabljajo stroje na pogon. Obrtnikom, ki porabljajo za pogon svojih strojev največ 2 konjski sili ali največ 1000 kilovatnih ur, se pod gotovimi pogoji predpiše pridobnina, ki ustreza pavšalu pridobnine. Pri teh ugodnostih se izenačita 2 konjski sili s 1000 kilovatnih ur. To se pravi, da sme oni obrtnik, ki po-

rablja v svojem obratu električno energijo, porabiti ne glede na konjske sile, s katerimi stroj razpolaga, največ 1000 kilovatnih ur, dočim pri onih, kateri porabljajo drugo pogonsko silo, na primer paro, vodo in slično, pridejo v poštev edino konjske sile, pri čemer pa je vseeno, koliko teh konjskih sil se dejansko porabi. To razlikovanje stvarno ni upravičeno, vendar pa priznavamo, da je pri teh pogonskih silah registracija porabljene sile jako težka, če ne naravnost nemogoča.

Zato je pravilno, da se v tem pogledu navaja količina uporabljene sile le z največ 2 konjskima silama. Toda krivično je proti onim, ki pogonsko moč le sporadično uporabljajo, v letu morebiti komaj 1 mesec ali 2, da se enako obravnavajo kakor oni, ki to moč trajno ali zelo pogosto uporabljajo, n. pr. 6—8 mesecev v letu. Zaradi tega se pojavljajo med našim obrtništvom predlogi, da se 2 konjski sili upoštevata v tem smislu, da so mišljene te sile v primeru, da jih dotični obrtnik stalno uporablja. Za primer pa, da se uporabljajo samo en del leta, se te primerno pomnože, n. pr. mlin ali žaga, ki obratuje letno samo 6 mesecev, bi smela uporabljati motorno pogonsko silo 4 HP, ali dieselmotor, ki obratuje 2 meseca v letu, bi smel imeti 12 HP, ne da bi lastnik izgubil v odst. II. razpisa br. 22427/III navedene ugodnosti.

Zbornica je upoštevala te želje svojega obrtnišтва stavila ministrstvu financ konkretne predloge, da se uvodoma navedeni razpis v tem smislu dopolni.

Odmera pavšalnega davka za male obrtnike

Zbornica je opozorila merodajne činitelje, da se obrtništvu na njenem področju pritožuje glede uvrščanja obrtnikov, ki prodajajo samo deloma nabavljeno blago. Posebno se v tem pogledu pazi na peke, ki prodajajo razen kruha še kvas. Te se brez nadaljnjega uvršča v I. skupino. Dogodilo se je n. pr. v Ptuju, da je davčna uprava poslala k pekom vprašal organa finančne kontrole, ali prodajajo tudi kvas. Vsem tem, ki ga prodajajo, je brez nadaljnjega odrekla pravico na pavšaliziranje. In vendar je ta prodaja za dohodek pekov docela brezpomembna. Pek rabi za svoje obrtne namene kvas in če ga kak stranka tu in tam zahteva, ji ga od zaloge, katero rabi za sebe, odproda za kak dinar. S tem napravi stranki le uslugo, sam pa pri tem gotovo nima nobenega dobička. Enako rigorozno se postopa v tem pogledu tudi pri drugih branžah. Interesenti so mnenja, da zakonodajalec takih primerov, pri katerih je prodaja drugod nabavljenega blaga res le postranskega pomena in donša obrtniku le malenkosten dobiček ali vobče nikakega dobička, ni mogel imeti pred očmi, ko je določil, da obrtnik, če hoče biti uvrščen v II. skupino, obče ne sme prodajati tujih izdelkov.

Glede na to je zbornica zahtevala pojasnilo, da ni v smislu zakona, ako se tako rigorozno izvaja, da se samo radi prodaje neznatnih količin tujega blaga, ki ne donša nobenega znatnejšega dobička, uvršča obrtnike v I. skupino.

Politične vesti

Romunski kralj Karol II. se je po dvodnevnem bivanju na Brdu in Bledu peljal z dvornim vlakom preko Ljubljane v Dalmacijo. Na kolodvoru so ga pozdravili g. ban dr. Natlačen, general Popadić, žel, ravnatelj Fatur, policijski ravnatelj dr. Hacin in drugi odličniki.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je bil sprejet v Miločerju v avdienci od Nj. Vel. kraljice Marije.

Najnovejša pogajanja med Anglijo in Italijo se po zatrevanju »Observatorja« in »Sunday Expressa« ugodno razvijajo. Razširila se je tudi vest, da je izročil italijanski poslanik v Londonu Grandi predsedniku angleške vlade novo Mussolinijevo pismo. Vsebinska pisma zaenkrat še ni znana.

V Rimu spremljajo novi razvoj odnošajev med obema državama z velikim zadovoljstvom. Italijanski listi zasledujejo zblizevalno akcijo z največjo pozornostjo, vzdržujejo se pa še komentarje.

V londonskih krogih pa se je zanimanje, ki ga je vzbudila izmenjava misli med Rimom in Londonom, že precej poleglo. Razširilo se se namreč vesti, da namerava sklicati Chamberlain oktobra konferenco štirih lokarnskih držav. Londonski uradni krogi pa izjavljajo, da ni nobene zveze med event. lokarnskimi razgovori in izmenjavo misli med Londonom in Rimom, ki se tiče izključno razmer v Sredozemlju.

Razumljivo je, da zasleduje Nemčija z največjo pozornostjo najnovejši razvoj odnošajev med Rimom in Londonom. Časopisi, ki izražajo poluradno mnenje nemškega zunanjega ministrstva, podčrtavajo nemško veselje nad tem razvojem, ki bo velikega pomena za ublažitev evropskih napetosti.

Po vesteh iz Nankinga se pripravlja kitajska centralna vlada z vso naglico na spopad z Japonsko. Močni oddelki kitajske vojske prodirajo iz centralne Kitajske proti severu in so vse železniške proge na razpolago samo za vojaške transporte. Nepristano pošiljajo nove okrepitve in pa ogromne množine vojnega materiala proti severu.

Za Tiencin divjajo še vedno hudi boji in se je posrečilo kitajskim četam potisniti Japonce iz mesta, ki skušajo sedaj uničiti tiencinske utrdbe z letalskimi napadi.

Francoski poslanik v Tokiu je protestiral pri japonski vladi zaradi napadov Japoncev na francosko vojaštvo v Tiencinu. Napetost med francosko vojaško posadko in japonsko vojsko pa se je med tem še poostрила.

Japonci so vdrl tudi v tiencinski ruski konzulat, zaplenili ves konzularni arhiv in ga odpeljali v japonsko koncesijo. Ruski poslanik v Tokiu Bogomolov je zaradi tega ostro protestiral pri japonski vladi.

Poveljnik japonske vojske na Kitajskem, general Kačuki je izjavil, da predstavlja pohod 20 divizij nankinske vlade proti severu dejstvo, ki zelo otežuje sedanji položaj. Ves spor da se še lahko reši na mirnen način, kar pa da je v glavnem odvisno od stališča nankinske vlade. Dejal je tudi, da se bo ves japonski narod uprl proti komunistični propagandi.

Iz Salamance poročajo, da so prešle vladne čete na asturski fronti ponovno v napad in da so nacionalisti pri tem uničili dva vladna bataljona. Nasteli so nad 100 mrtvih, zaplenili pa 13 pušk in tri strojnice.

Po istih poročilih so nacionalisti na teruelski fronti prodrl 14 km v sovražno ozemlje.

Nacionalisti nadaljujejo z uničevanjem Madrida in so cele tri ure bombardirali mesto. Število človeških žrtev še ni znano, sodijo pa, da je ogromno.

Republikanska protiofenziva na aragonski fronti okoli Cuenca je le delno uspešna. Vladne čete so zavzele nekaj nacionalističnih utrdb. Tudi pri Oviedu so prešli republikanci v ofenzivo.

Na seji valencijske vlade so razpravljali o položaju države v političnem, gospodarskem in vojaškem pogledu. Minister za narodno obrambo je podal poročilo o razvoju ofenzive vladnih čet na osrednji fronti in izrazil svoje zadovoljstvo nad doseženimi uspehi.

Več tisoč vojakov španske tujske legije je bilo prepeljanih v Španjo in jih bodo poslali na severno bojišče oziroma pred Madrid.

Francoska vlada si prizadeva, da bi pridobila rusko silo za francosko-angleško stališče glede Španije.

Romunska vlada bo podala poročilih iz Bukarešte ostavko, ki bo predložena kralju Karolu, čim se vrne iz Jugoslavije v domovino.

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke

ld. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Tečaji za avgust

Minister za finance je z odločbo z dne 27. julija 1937, št. 42.700/VIII., določil te nove tečaje:

	din
1 napoleon dor	298'50
1 zlata turška lira	339'70
1 angleški funt	238'—
1 ameriški dolar	43'35
1 kanadski dolar	43'—
1 nemška marka	13'50
1 zlot	8'20
1 avstrijski šiling	8'50
1 belg	7'30
1 pengö	8'60
1 braziljski milreis	2'70
1 egiptovski funt	239'—
1 urugvajski pezos	23'50
1 argentinski pezos	13'15
1 čilski pezos	1'35
1 turška papirnata lira	34'80
100 albanških frankov	1420'—
100 francoskih frankov	170'—
100 švicarskih frankov	1000'—
100 italijanskih lir	228'—
100 nizozemskih goldinarjev	2390'—
100 bolgarskih levov	45'—
100 romunskih lejv	32'—
100 danskih kron	961'—
100 švedskih kron	1109'50
100 norveških kron	1081'50
100 pezet	150'—
100 drahem	39'20
100 češkoslovaških kron	152'—
110 finskih mark	95'—
100 letonskih lat	815'—

Tem tečajem je že prištel pribitek (»primc«).

Bonnetovi ukrepi za štednjo

Francoska vlada je izdala celo vrsto dekretov, ki se nanašajo na novi program štednje. Najvažnejši je dekret o omejitvi izrednih državnih izdatkov. Nadalje je urejeno vprašanje izdatkov za javna dela in državna udeležba pri teh delih. Izredni državni izdatki se bodo krili s posebnimi notranjimi posojili in bodo njih podpisovanje, obrestovanje in notacija na borzi zavarovani s 6 milijardnim fondom, ki ga je ustanovila vlada. Podržavljenje železnic naj bi se izvedlo do konca avgusta. Javnost in tisk sta sprejela nove ukrepe z zadovoljstvom, opozicija pa jih označuje kot deflacijske ukrepe. Seveda prinašajo nove odredbe tudi širši publiki nekatera nova bremena, tako podražitev tarif v avtobusnem prometu in ponovno podražitev podzemeljske železnice. Tudi skrajna levica ni zadovoljna, ker prinašajo nove odredbe precejšnje zmanjšanje javnih del, kar bo povečalo brezposelnost.

Novi češkoslovaški proračun

Minister Franke pripravlja novi češkoslovaški proračun, o katerem pa bo sklepala vlada šele v jeseni. Kakor se poroča, bo novi proračun znatno večji kot sedanjí in sicer za skoraj poldrugo milijardo Kč. Od teh povškov odpade na vojsko 700 milijonov Kč, na notranje ministrstvo (povečanje državne policije zlasti v obmejnih krajih) 200 milijonov, 300 milijonov za večjo obrestno in anuitetno službo za dolgove ter 250 do 300 milijonov Kč za višje uradniške prejemke. Redni vojaški proračun bo znašal 2875 milijonov Kč; k tem izdatkom pa pridejo še izredni izdatki za obrambo ter stroški za nakup velike žitne rezerve. Izdatki notranjega ministrstva bodo narasli že skoraj na eno milijardo Kč (975 milijonov). Obrestovanje in letna odplačila za dolgove bodo skupno narasla že na 2 milijardi Kč.

Finančni minister je prepričan, da bo kljub temu velikemu povšku drž. proračun uravnotežen, ker so se davčni dohodki že letos zelo zvišali.

Filiala Poštne hranilnice v Podgorici je pričela poslovati 31. julija. Za direktorja filiale je bil postavljen g. Milan Vučinić.

Proračun splitske mestne občine v višini 23 milijonov dinarjev je odobrilo ministrstvo za finance.

Romunija umika zlate rezerve iz inozemstva, in sicer predvsem tisti zlati zaklad, ki je bil deponiran v

Parizu za kritje romunskih finančnih obveznosti. Ker je romunska vlada medtem že izpolnila svoje obveznosti, je postalo to zlato prosto in se vrača nazaj v Romunijo. Zlate rezerve Nemčije znašajo po računom Evening Standarda 320 milijonov mark in ne 69 milijonov, kakor pravijo uradne statistike.

Ferruccio Carli, Roma:

Vzhodni sejem v Bariju

Postalo je že tako rekoč navada, da se oglašam že par let v Vašem uglednem listu v zadevi vzhodnega sejma v Bariju v južni Italiji.

Letos pa mi daje pero v roke posebno razveseljiv vzrok. Zakaj? Ker se je letos izkazalo kot resnično, kar smo vedno podčrtavali: Odnosaji med Jugoslavijo in Italijo morajo postati tesnejši, plodnejši in bolj prijateljski. To potrjuje tudi prijateljska pogodba med obema državama, ki bo v bodoče pomenila še več. Korist se bo raztegnila na posamezne pokrajine in tudi politična napetost je že popustila in bo še bolj. Začetek boljših odnosov je že viden.

Sejem v Bariju je tudi deloval v tem smislu in udeležba Jugoslavije je bila na tej priložnosti zelo vidna in je pokazala mnogo dobre volje. Letos pričakuje Italija še večjo udeležbo od strani Jugoslavije.

Vzhodni sejem pripravlja velike novosti. Najprej naj omenimo mednarodno elektrotehnično razstavo, ki bo obsegala vse oblike posameznih strok elektrotehnike. Italija je na tem, da elektrificira vse železnice in nadomesti premog v industriji in privatni porabi. Jugoslavija bi imela mogoče tudi interes na tem, kakor ga imata Belgija in Nemčija.

Novost bo nadalje razstava gozdnega gospodarstva, ki bo obsegala osem paviljonov in ki bo letos zelo

Agrarna banka s kapitalom 10 milijonov frankov je bila otvorjena v Albaniji. Dajala bo kredite privatnikom, družbam in zadrugam.

Nemčija bo pristopila k trojnemu valutnemu sporazumu med Anglijo, Francijo in Zedinjenimi državami Severne Amerike in bo pri-

lagodila svojo valuto funtu sterlingu. Tako vsaj poroča londonski »Star«.

Štednja v Madžarski se je zelo povečala in so znašale hranilne vloge pri denarnih zavodih in pri madžarski poštni hranilnici koncem junija 1426'99 milijonov pengov.

izpopolnjena. Posebno zanimiva bo razstava raznih avtomobilov, s pogonom na lesni plin. Radi bi se osvobodili petroleja, ki ga uvažamo. Lepa gozdna razstava na ljubljanskem velesejmu je pokazala svojčas, da stremi tudi Jugoslavija za tem in da bi se lahko osamosvojila. Tu gresta obe državi lahko roko v roki. Gospodarski položaj obeh držav podčrtava to potrebo.

V velikem gastronomskem paviljonu bodo nudili Italijani in Italijanke v narodnih nošah svoje specialitete vin in jedil. Ali ne bi bilo mogoče organizirati v Bariju kot veliko atrakcijo gastronomsko razstavo in razstavo jugoslovanskih specialitet, ki jih Italija ne pozna. V Italiji poznajo pač francosko — tudi deloma nemško kuhinjo, ni pa toliko znana jugoslovanska, ki ima gotovo dovolj prvovrstnih specialitet. Nudi se lepa priložnost, da se seznanijo udeleženci razstave z jugoslovanskimi specialitetami.

Mednarodni sejmi nudijo razne možnosti. Zagotovljena je udeležba raznih evropskih, azijskih, afriških in ameriških narodov. Marsikdo je že opazil, da dobi človek po obisku raznih razstav povsem druge pojme o marsikateri državi, ker izhaja največkrat sovraštvo in omalovaževanje iz nepoučenosti. Na razstavah se pa ljudje spoznajo, se nauče medsebojnega uvaževanja in sklenejo prijateljstva. Potemtakem doprinašajo razstave k medseboj-

nemu spoznavanju, ki ima za posledico poboljšanje gospodarskih in političnih odnosov. Zelo praktična iniciativa preteklega leta je bila udeležba inozemskih ekonomskih delegatov, ki pretresajo razna vprašanja glede uvoza in izvoza, proučavajo težkoče in konferirajo o odpravi medsebojnih težkoč. Tudi za letos so že napovedani številni delegatje iz raznih držav.

Tehnični paviljon, ki je bil lani še samo domač, postane letos internacionalen in odpira možnost razstave marsikomu.

Zelo važna bo razstava celuloze. Po sankcijah je Italija zelo znižala uvoz iz severnih držav in Jugoslavija bi mogoče prav lahko nadomestila dosedanje uvoznike. Treba bi bilo ta problem dobro proučiti.

Važna bo tudi tekstilna razstava. Industrija je napravila velik preokret. Mednarodni položaj je nemiren. Vsaka država stremi po osamosvojitvi od inozemstva.

Da pa se omogoči razstavljalcem in obiskovalcem čimbolj obisk sejma, so predvidene razne potne olajšave po železnici in na parnikih od 20—50%. Krasne, zelo zanimive vožnje med Dalmacijo in Italijo in Levantom so že zagotovljene in tako bo mogoče združiti koristno s prijetnim. Zato pričakuje Italija v Bariju čim večjo udeležbo in bo storila vse, da bodo gostje zadovoljni.

„Začasna prosperiteta“ v Nemčiji

Zanimive ugotovitve angleškega lista o nemškem gospodarstvu

»Manchester Guardian« je priobčil v eni svojih zadnjih številčk uvodnik o notranjem položaju Nemčije, ki ga v naslednjem prinašamo:

Vsako resno in neodvisno proučevanje gospodarske organizacije sodobne Nemčije je zelo koristno in štata ta mesec izšla v angleških listih že dva članka, ki bosta zelo koristila našemu poznavanju nemških razmer. V anonimnem članku v časopisu »Foreign Affairs« se nanašajo vprašanje kapitalizma v Nemčiji; ta članek se bavi s teoretskimi posledicami avtarkične politike, ki ji je dal Hitler v preteklem septembru pobudo s svojim štiriletnim načrtom. V članku »Mesečne revije« angleške Lloyds banke pa obravnava g. Parker gospodarski položaj. Pisec pravi, da je logika dogodkov dejansko ustvarila v Nemčiji popoln državni socializem, ki je bil sprejet z razmeroma majhnim odporom, ker so Nemci navajeni podreditve redu, delavcem pa so toliko časa dopovedovali, naj zahtevajo skupno lastnino, da je postala zanje borba za ekonomsko svobodo staromodni ideal srednjih slojev. Državna kontrola je vrhovna. Cene se ne določajo s kalkulacijami poslovnih ljudi, marveč po potrebah države. Poljedelske in industrijske cene določa državna komisija in je Göring opozoril kmetovalce, da lahko izgubijo svoja posestva, če ne bodo izpolnili svojih obvez proti štiriletnemu načrtu. Ta kontrola ima tudi svoje dobre strani, ki jih poudarja g. Parker v svojem članku. Brezposelnosti je zelo malo, ali pa je sploh ni, vsaj teoretično; industrialci municije delajo dobro,

izvoz premoga se je znatno povečal, banke pa so »likvidne«.

Poglejmo pa tudi drugo stran! Ker misli Hitler z vojnimi pojmi in ker se plaši sankcij ali blokade, štata kapital in delavski razred usmerjena na proizvodnjo za oboroževanje namesto na proizvodnjo življenjskih potrebščin. Cene živil so se povečala za 25% — vsaj po računih g. Parkerja — zaradi pomanjkanja blaga pa je bankrotirala na stotisoče malih trgovcev. Proizvodnja margarine je znižana, da bi se podprla proizvodnja masla, delavski razred pa ne more dobiti dovolj masla, ki se sedaj prodaja v strogo kontroliranih obdobjih. Pravijo, da je mogoče dobiti v Münchenu oranže samo enkrat na mesec. General Göring je obljubljal, da ne bo nihče brez kruha, toda kruh, ki ga nudi on, je po kvaliteti enak onemu izza svetovne vojne. Kar se tiče piva, so mnoge velike pivovarne brez ječmena. Kakor vidimo, se giblje gospodarstvo enako na vsej črti od kruha do piva.

Industrijcem je bilo že povedano, naj kupujejo nadomestke za surovine, ki se uvažajo ne glede na to, ali jim cene ustrezajo ali ne. Petrolej proizvajajo iz premoga, njegova cena pa je štirikrat večja kot cena naravnega petroleja. Umetni kavčuk je mogoče petkrat dražji kot naravni, pa ga niti ni dovolj na trgu, in tudi njegova kvaliteta je slabša kot pa uvoženega kavčuka. G. Parker se sicer čudi energiji Nemčije, misli pa, da je na slabšem, ker orožje hitro zastari. Razen tega pa more dati vsaka država vzgled napredne aktivnosti, če njeni državljani jedo

slab kruh in margarino, in če se postavijo v stanje izza časa vojne. To pa je vendar samo prehodna prosperiteta, ki je, kakor umetni kavčuk in petrolej dražja in kratkotrajnejša kot pristna stvar.

Abiturientski tečaj Zbornice za TOI na drž. akademiji v Ljubljani

Vpisovanje na abiturientski tečaj bo od 1. do 25. septembra. Sprejme se kvečjemu 42 slušateljev(-ic). Prijave se sprejemajo tudi med počitnicami v pisarni direktorije trgovske akademije od 9. do 10. ure.

Nabava pisarniških potrebščin

Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje prvo pismeno licitacijo za dobavo pis. potrebščin (papirja in motvoza).

Licitacija bo dne 21. avg. t. l. ob 11. uri v pisarni ekonomskega odseka, Sv. Jakoba trg št. 2.

Najkasneje do desetih na dan licitacije se mora položiti 5% kavčija v pisarni direktije pošte v Ljubljani, soba št. 41. Pogoji se lahko vpogledajo in kupijo po din 20'— v pisarni podpisane direktije.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 4. avgusta objavlja: Uredbo o izpremembah in dopolnitvah v uredbi o medicinskih fakultetah na univerzah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani — Odredbo o imenovanju izpitne komisije za elektroinstalaterje — Razne objave in uradne razglase.

Opozorilo!

Knjiga o prometnem davku

Izšla je knjiga »Davek na poslovni promet« z vsemi veljavnimi zakoni, uredbami, tarifami in predpisi, ki jo je priredil znani davčni in finančni strokovnjak up. nač. Štefan Sušec. Ker je bilo za to knjigo mnogo povpraševanj iz poslovnih krogov, opozarjamo, da smo današnji številki našega lista priložili praktične naročilnice!

O tej novi in najbolj potrebni zbirki davčnih predpisov objavimo daljše poročilo prihodnjič.

Zunanja trgovina

Italijanska lesna avtarkija

Italijanska korporacija za les je izdelala 20letni načrt za izgradnjo italijanskega lesnega gospodarstva. Izvedba načrta bi veljala predvidoma 2 milijardi lir. K tej vsoti naj bi prispevali vsi gospodarski krogi, ki imajo koristi od lesnega gospodarstva, razpravlja pa se tudi o načrtu posojila, ki naj bi služilo za kritje izdatkov. Korporacija namerava ustanoviti tudi poseben lesno-tehnični inštitut, ki naj bi proučeval vse možnosti, ki jih ima Italija za izgradnjo lastnega lesnega gospodarstva.

Bolgarska trgovina v prvem tromesečju 1937

Po uradnih podatkih se je bolgarska zunanja trgovina povečala v prvem tromesečju 1937 v primeri z istim časom lani za eno tretjino. Uvoz v prvem tromesečju 1937 je znašal 912.725.000 levov (v prvem tromesečju 1936 — 703.810.000 levov), izvoz pa 1.299.436.000 levov (703.810.000 levov). Aktivni saldo znaša torej 386.711.000 levov (154.628.000 levov). Pregled bolgarske zunanje trgovine z najvažnejšimi državami je za prvo tromesečje (v milijonih levov) naslednji:

	Uvoz	Izvoz
Nemčija	447.9	62.2
Anglija	65.4	93
Francija	60.8	26.7
Češkoslovaška	40.3	89.4
Poljska	23.4	72
Italija	33.8	50.9
U. S. A.	27.8	48.3
Avstrija	47.5	13.8

Kakor vidimo, je Nemčija za bolgarsko zunanjo trgovino še vedno daleko najvažnejša država.

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Francijo so preložena na začetek septembra, čeprav bi se morala vršiti 16. avgusta, kakor je bilo prvotno določeno.

Snla Viscosa namerava zgraditi v Jugoslaviji tovarno umetne svile, ki bi stala predvidoma 5 milijonov lir. Snla Viscosa je največje podjetje za izdelavo umetne svile v Italiji.

Izvoz našega boksita v Nemčijo stalno raste. Dočim smo izvozili 1. 1935. v Nemčijo 150.397 ton boksita, je znašal izvoz v 1. 1936. že 217.642 ton.

Tovarno aluminija bo zgradila v Romuniji družba »Concordia« iz Bukarešte, ki je pod vplivom belgijskega koncerna Petrofina in Hydrofina. Za zgradbo tovarne je že pripravljenih 300 milijonov levov.

Italijanska trgovinska bilanca izkazuje za prvo polletje 1937 pasivni saldo 2159 milijonov lir proti 1532 milijonom v istem razdobju 1936. Vrednost uvoza je znašala 6936 milijonov lir, vrednost izvoza pa 3777 milijonov.

Trgovinski sporazum med Nemčijo in generalom Francem bo stopil v veljavo 12. avgusta 1937.

Bolgarska državna direktija za žito kupuje pšenico po 3'20 leva za kilogram.

Grčija bo izvozila v Nemčijo 1500 vagonov grozdja in bo grška Narodna banka v sporazumu s trgovinskimi zbornicami razdelila ta kontingent med grške izvoznike grozdja.

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje tvrdke:

Marija Weithauser, kramarica in branjerica v Zeleni jami.

Carl Rueh, žganjetoč in branjerica, Tržič.

»Papirles«, družba z o. z., »Papirles«, Gesellschaft m. b. H., »Papirles«, società a garanzia limitata, Ljubljana. Obratni predmet: nakup, prodaja in eksport lesa, zlasti za papir, eksploatacija gozdnih kompleksov. Osnovna glavica v višini 240.000 din je vplačana v gotovini. Poslovodje: odvetnik dr. Kobal, ravnatelj dr. Ciril Pavlin, bančni ravnatelj Schwinger, industrialec Karol Thiel v Curihi in industrialec Ivan Mahasse iz Celarine v Švici. Družbo zastopata po dva poslovodji skupno ali en poslovodja in en prokurist.

»Strazisar Avgust«, trgovina z železnino v Ljubljani.

»Danubital«, tehnična in mehanična zastopstva, družba z o. z. (tudi srbohrvatsko besedilo) v Mariboru. Obratni predmet: prevzemanje in izkoriščanje tujih zastopstev, zlasti italijanskih, mehanične, tehnične in električne stroke ter opravljanje vseh v te stroke spadajočih poslov. Osnovna glavica v višini 30.000 din je vplačana v celoti v gotovini. Poslovodja dr. Niko Mirošević na Korčuli.

»Tekstil-Import«, jugoslovanska trgovska družba z o. z., Maribor. Predmet in namen družbe je zastopstvo v vseh vrstah prediva in predivnega materiala ter tkanin in trgovanje s temi predmeti. Osnovna glavica v višini 100.000 din je vplačana v celoti v gotovini. Poslovodje: Otmar Meglič, hišni posestnik, Maribor, Kurt Ornstein, prokurist, Dunaj, Oton Nussbaum, Dunaj. Družbo zastopata po dva poslovodji kolektivno.

Vpisale so se naslednje izpremembe in dodatki:

»Triglav-avto«, družba z o. z. Boh. Bistrica. Izpremenila so se pravila družbe. Družbo zastopata po dva poslovodja kolektivno. Izbriseta se poslovodja Franc Arh in namestnik Janez Arh, vpiseta pa Franc Mavrič in namestnik Jakob Rosman, oba posestnika v Boh. Bistrici.

Hranilnica dravske banovine, Ljubljana. Izbrisajo se člani upravnega odbora: dr. Niko Zupanič, Ivan Pipan, Ivan Ažman, Albin Prepeluh in Jernej Pintar, vpisajo pa se člani upravnega odbora: ind. Ivan Avsenek, ravnatelj Karol Čeč, župnik v p. Franc Finžgar, vsi v Ljubljani, Janez Strein, župan v Kapli vasi in odvetnik dr. Friderik Lukman v Ljubljani.

Kranjska industrijska družba, Ljubljana. Izbrisajo se člani upravnega sveta Karl Noot, vpisajo pa se Karl Noot, generalni direktor družbe v svojstvu direktorja družbe kot prokurist.

Josip Kunc & Komp., Ljubljana. Izstopil je družbenik Josip Kunc. Vpiše se prokurist Josip Kunc.

»Kuvrtak«, konfekcijska tvornica, družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se poslovodja dr. Ciril Pavlin. Zaznamuje se ustanovitev podružnice v Beogradu.

Ljudevit Marx, tovarna lakov, d. d. Ljubljana. Izbrisajo se člani upravnega sveta Rudolf Schönbberger in inž. Dušan Sernee ter prokurista dr. Hans Ender in Gerard Keller, vpiseta pa se člani upravnega sveta dr. Konrad Links, odvetnik na Dunaju in dr. Viktor Vovk, odvetnik v Ljubljani.

»Posest«, realitetna pisarna, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrisajo se podružnice v Celju — zbog opustitve.

Siegel in drug, družba z o. z. Ljubljana. Spremenila se je družbena pogodba. Družba ima dva ali več poslovodji. Izbriseta se poslovodja: Anton Umberger ter prokurista Josip Frankl in Angela

Okorn, vpiše pa se poslovodja Mario Luckmann, zas. uradnik v Ljubljani.

Strojne tovarne in lijarne, d. d. v Ljubljani. Izbrisajo se član upravnega sveta Stevan Karamata.

»Triglav«, prometna d. d. Ljubljana. Izbrisajo se član upravnega sveta Milko Dabič.

Zadružna gospodarska banka, d. d. v Ljubljani. Vpišejo se prokuristi: Oton Vreča, Franjo Hoermann in dr. Vlado Valenčič, vsi uradniki banke.

»Gradivo«, družba z o. z. Maribor. Izbrisajo se poslovodja Vinko Battelino, vpiše pa novi poslovodja Jiřina Hribar, roj. Brožikova, so-proga industrialca v Ljubljani.

Predilnica bombaža in mehanična tkalnica E. Zelenka & Co., Maribor. Izbrisajo se prokura Ferda Pihlerja.

Kosta Vukašinović nasl. Maribor, trgovina s čevlji in čevljarstvi potrebščinami. Izbrisajo se dosedanja lastnika Kristina Plotsch, trgovka s čevlji, vpiše pa sedanji imetnik Kosta Vukašinović.

I. Pogačnik, d. z. o. z. Podstenice, obč. Črmošnjice pri Novem mestu. Izpremenila se je družbena pogodba. Besedilo firme odslej: Parna žaga Rog, d. z. o. z.

Franc Drofenik, Poljčane. Izbrisajo se dosedanja imetnik Franc Drofenik, vpiše pa nova imetnica Roza Drofenik v Peklu pri Poljčanah.

Ljudevit Sonnenschein, sinovi Ptuj. Izbrisajo se družbenik Albert Sonnenschein.

Električnostrojna družba z o. z. Radomlje. Izbrisajo se poslovodja Karol Naglič, vpiše pa poslovodja Martin Šraj, posestnik v Radomljah.

Podravska družba R. Hilty & Co. Zgornja Poljskava. Izbrisajo se družbenik Ivan Gradišnik.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

Puppis Karol, trgovina z mešanim blagom v Gor. Logatecu, zaradi opustitve obrata.

J. M. F. Depot, kolinska voda in toaletne potrebščine, zaradi končane likvidacije.

Johann & Rüger, Ljubljana, trgovina z materialnim, specerijskim blagom in barvami.

Jugoslovansko pleskarsko podjetje v Ljubljani, d. z. o. z., zaradi končane likvidacije.

Konfekcijska tovarna »Odelo«, Ljubljana.

»Uranus«, tovarna pločevinastih in kovinskih izdelkov, d. z. o. z. Ljubljana.

»Vijak«, družba z o. z. Ljubljana, vse tri zaradi končane likvidacije. Zajec in Horn, Ljubljana.

Terezija Sežun, trgovina z mešanim blagom v Ložu.

Felix Schmidl, I. jugoslovanska avtomatična kisarna v Mariboru, vse zaradi prestanka obrata.

JESENSKI LIPSKI SEJEM 1937

od 29. avgusta

do 2. septembra

60% popusta na nemških železnica, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:

Zvanični biro lajpciškega sajma, Beograd — Knez Mihajlova 33/I.

in častni zastopniki:

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana, Tyrševa c. 33. Tel. 27-62 in

Jos. Bezjak — Maribor Gosposka ulica 25. Tel. 20-97.

Izvoz jabolk v Nemčijo

Kakor smo izvedeli, je določil »Prizad« naslednje pogoje za izvoz naših jabolk v Nemčijo:

RM 30 za najboljši zgodnja jabolka (jabolka za močnate jedi) in RM 50 za zgodnja jabolka, za 100 kg ala rinfusa franko nemška meja. »Prizad« priporoča izvoznikom, naj nudijo in prodajajo strogo na bazi gornjih cen in naj pri ponudbah ne licitirajo cen navzdol.

Od dovoljenega kontingenta v količini 1.700 vagonov jabolk, ki se smejo izvoziti od 15. julija do 31. decembra 1937 v Nemčijo, se dovoli izkoriščenje prve kvote v količini 40.000 q nepakiranih jabolk za carinski uvoz od 15. julija do 24. septembra 1937 vključno, proti carini RM 450 za 100 kg čez omejene postaje Bodenbach, Liebau, Mittelwalde, Oderberg, Passau, Reitzenhain in Salzburg, na osnovi pismenega dovoljenja »Prizada«. Vsaki pošiljki mora biti priloženo jugoslovansko fitopatološko izpričevalo. »Prizad« daje izvoznikom na razpolago potrebna izvozna dovolila in obrazce za nemško carinsko potrdilo. Izvozno dovolilo kakor tudi obrazec za carinsko potrdilo je priloženo originalnemu tovrstnemu listu. »Prizad« bo delil izvozna dovoljenja po centralnih zadružnih in izvoznih organizacijah, po svoji uvidevnosti pa tudi na drug način. Prepustitev izvoznega dovolila tretji osebi je prepovedana. Oseba, ki prepusti izvozno dovoljenje, izgubi pravico na izvozno premijo. Izvozna dovolila in carinski obrazci se imajo zahtevati neposredno pred odpravo blaga, neizkoriščene tiskovine se morajo vrniti najdalje v roku 8 dni. Kdor se po tem ne ravna, izgubi pravico do nadaljnje udeležbe pri izvozu jabolk v Nemčijo. Izvozniki ne bodo dobili novih izvoznih

dovoljenj, dokler ne dokažejo z uradnimi listinami, da so prej prejela dovoljenja izkoristili.

Zaradi pospeševanja izvoza jabolk v Nemčijo razpisuje »Prizad« izvozno premijo v iznosu din 25.— za 100 kg pod pogojem, da se izvoz vrši po prednjih navodilih. »Prizad« bo plačal premijo na osnovi verificiranih carinskih potrdil, za katere daje izvoznikom potrebne obrazce na razpolago in pod pogojem, da bo prejel ta potrdila najkasneje v roku 5 mesecev od dneva uvoznega carinjenja in pod pogojem, da obračuna odnose premije v naslednjem mesecu.

Dobave - licitacije

Občina Trbovlje razpisuje javno ofertno licitacijo za oddajo 1. težaških in židarskih del, 2. tesarskih, krovskih, kleparskih, mizar-skih, pleskarskih, ključavničarskih in steklarskih del ter instalacijo elektrike pri zgradnji dveh štiri-družinskih stanovanjskih hiš v Trbovljah. Licitacija bo dne 18. avgusta 1937 ob 11. uri v občinski pisarni v Trbovljah.

Uprava policije razpisuje nabavo 60 zimskih plaščev, 10 dežnih plaščev, 60 hlač, dolgih in 150 malih službenih vrvic. Javna ustna licitacija bo dne 11. septembra 1937 ob 11. uri v pisarni poveljnika drž. policijske straže.

Za nabavo živilskih in hišnih potrebščin ter zdravil, obvezil in drugih lekarniških potrebščin Drž. bolnice za ženske bolezni v Ljubljani v času od 1. oktobra 1937 do 31. marca 1938 se razpisuje prva ofertna licitacija in sicer: 1. dne 3. septembra 1937 za zdravila, obvezila in druge lekarniške potrebščine, za kruh vseh vrst in kvas, za moko, mlevske izdelke in poljske pridelke; 2. dne 4. septembra 1937 za specerijo in hišne potrebščine, za mleko in mlečne izdelke,

za vse vrste mesa, mesne izdelke in slanino.

Licitacija bo vsakokrat ob 11. uri v pisarni bolnice.

Dne 23. avgusta se vrši pri Upravi barutane v Kamniku licitacija za dobavo 60.000 kg trinitrotoluola in 1000 kg amonijakovega solitra, dne 25. avgusta za dobavo 100.000 kilogramov kalijevega solitra in 60.000 kg belega parafina, dne 27. avgusta za dobavo 10.000 kg ovojnega papirja in 2.500 m³ jelovih trupcev.

Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Črna kronika

Društvo industrijecev in vele-trgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzih in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. julija do 15. julija.*

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Bakarčić S. Motor centrala, Zagreb; Zubanjek Nikola, Kostajnica.

Primorska banovina: »Ervenik« bauxit dr. s. o. j., Split; Kontak Mate, krojač, Split.

Donavska banovina: Silberberger Izidor, Curug.

RAZGLAŠENE PRISILNE

PORAVNAVE:

Beograd, Zemun, Pančevo: »Lafajet« R. Nafusi, Beograd, Vasina ul. 16; Maj Markus, Pančevo, (pri-javni rok še ni določen).

KONČANI KONKURZI:

Savska banovina: Kobeščak Franjo, krojač, Zagreb; Lebinec Dragutin, Zagreb, Smukler Hinko, Retkovac.

Drinska banovina: Ostojić Vito-mir, Kosjerić; Pavlović Toma, Sabac.

Donavska banovina: Marković Ivan, Ruma.

Vardarska banovina: Novević Dimče, Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Izda-vačko udruženje »Ilustracija« a. d., Beograd.

POTRJEJENE PRISILNE PORAV-

NAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Kohn Katinka, Bjelovar; Kos Luka, Križevci; »Star«-film, zavod za izposojanje filmov, Anton Špoljarić, Zagreb.

Vrbaska banovina: Kuruzović N. Svetozar, Banjaluka.

Donavska banovina: Fajgl Karlo, Petrovgrad.

Beograd, Zemun, Pančevo: To-dorović Ilija, lastnik firme Trgo-vačko saobraćajno preduzeće »Al-bion«, Beograd.

POTRJEJENE PRISILNE PORAV-

NAVE V KONKURZU:

Savska banovina: Elsner Željko, Bjelovar.

* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podatki, ko o rokih, kvotah itd., v tajništvu društva.

Insolvence francoskih lesnih trgovcev

Listi objavljajo, da so postale insolventne naslednje francoske lesne tvrdke: R. Richard, žaga, Neuville le Roi. — N. Lafond, žaga, Vriugon — L. Lair, žaga, Céronne les Martagne — P. Petit, trgovce z lesom, Neufville (Ardenne) in M. L. Montagard, žaga in tvornica zabojev, Orgon.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kralj Peter II. in romunski kralj Karol sta se v ponedeljek pripeljala z avtomobilom z Brda na Bled in sta se proti večeru vrnila na Brdo.

Nj. Vel. kraljica Marija je te dni obiskala Dubrovnik in Lokrum, kjer letuje na njene stroške 90 dečkov in deklic iz vseh krajev države.

Nj. Vel. kralj Peter II. je sprejel pokroviteljstvo obrtne razstave v Celju.

Na Bled je prispelo tudi 300 Angležev, prihodnji teden pa bo prišla nova skupina s 500 gosti.

Strahna poveljenj, posledica nedeljske nevihte, je opustošila Sv. Križ pri Kostanjevici in osem drugih vasi. Škoda na poslopjih, cestah in poljih je ogromna. Silna nevihta, ki je na ponedeljek zadela občino Brusnice pa je uničila vse vinograde in poljske pridelke. Škoda cenijo na 1 milijon din.

Jugoslovanska nogometna reprezentanca je igrala v nedeljo in ponedeljek v Beogradu z reprezentanco Turčije in jo obakrat premagala z rezultatom 3 : 1.

Predsednik Združenih držav Roosevelt je podpisal kredite za 48.200.000 dolarjev za izgradnjo 6 pomožnih ladij ameriške vojne mornarice.

Mednarodni kongres filozofov je začel zasedati v Parizu pod predsedstvom francoskega ministra za prosveto.

Papeška nunciatura v Berlinu javlja, da je nemška tajna policija (Gestapo) prepovedala romanje v Rim. Nunciatura je dobila nalogo, da proti temu ukrepu protestira.

James Mattern, eden najboljših ameriških aviatikov je dobil dovoljenje, da sme leteti preko severnega tečaja.

Strmoglavlilo je italijansko letalo, ki vrši službo med Rimom in Adis Abebo. Vsi potniki in vsa posadka, skupaj 9 oseb, so se ubili.

Gleda angleškega posojila nankinski vladi se pogaja kitajski finančni minister v Londonu. Posojilo je namenjeno za gradnjo železnice. Zatrjujejo, da bo sporazum kmalu dosežen in podpisan.

Prepoved političnih manifestacij v Londonu je bila podaljšana za nadaljnjih 6 mesecev.

Na aviatičnem mitingu v Curihi je zmagal Čehoslovak Novak pred italijanskimi in francoskimi aviatiki.

Italijanski novinarji, ki so bili pred tremi meseci odpoklicani iz Londona, bodo te dni zopet prevzeli svojo službo v angleški prestolnici.

O italijanski propagandi v Mali Aziji objavlja laburistični »Daily Herald« senzacionalno poročilo. Po teh informacijah širijo italijanski tajni agenti protiangelsko propagando posebno med Arabci. List trdi, da snuje Italija zvezo držav pod svojim protektoratom.

V Albaniji pripravljajo svečano proslavo 25letnice albanske neodvisnosti.

Na brzovlak Peiping—Mukden je bil izvršen atentat in je bilo pri tem ubitih 6 civilistov, 60 pa ranjenih.

Ruska postaja na severnem tečaju je v nevarnosti, ker je začela pokati ledena plošča, na kateri je postavljena.

Proces proti pastoru Niemollerju bo pred berlinskim ljudskim sodiščem od 14.—18. avgusta. Število aretiranih pastorejv se je zvišalo na 67, vendar so jih nekaj zopet izpustili.

Ruski letalec Kajdakov je dosegel nov svetovni rekord v skoku s padalom, skočil iz višine 9.800 m in srečno pristal na zemlji.

117 indijskih političnih jetnikov, ki so zaprti v kazenski koloniji na Andamanskih otokih, je stopilo v gladovno stavko in zahtevajo boljše ravnanje s političnimi jetniki.

Angleška vlada je kupila podjetje Vickers Armstrong v Satwood on Tyne. Tovarne, ki so doslej izdelovale motorje, bodo preuredili za izdelovanje municije.

Nemška vojaška misija, ki se bo udeležila velikih italijanskih manevrov pri Vidmu, je prispela v Benetke. Načelnik je general v. Wittinghof.

Vlada v Ottavi (Kanada) je prepovedala nabiranje prostovoljcev in izvažanje vojnega materiala v Španijo.

V Jaroslavu v Rusiji se je začel velik proces proti kmetskimi prebivalcem Damiľevskega okraja, ker so izvedli dekolektivizacijo zemlje, ker da je vsak kmetovalec lastnik svoje zemlje.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 5. avg. 12.00: Obisk v daljnih krajih (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Koncertni plesi (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Deset minut zabave — 20.00: Plošče — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 20.30: Pevski koncert gđe. Tee Laboš, čl. nar. gled. v Zagrebu — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski jazz, vmesne vloške poje g. Mirko Premek.

Petek, dne 6. avg. 12.00: Naša pesem, naša glasba (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Cigani igrajo (plošče) — 20.10: Ženska ura: Žena in sport III. pred. (gđe. Iva Pregelj) — 20.30: Radijski orkester — 21.15: Orgelski koncert (prof. Franz Schuschnigg) — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.30: Angleške plošče.